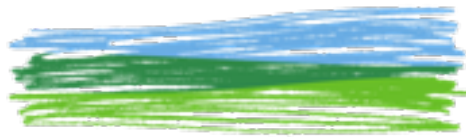

Ruimte voor iedereen

Basisscholen
Lauwers Eems PO

JAARPLAN EN BEGROTING 2021

Meerjarenbegroting tot en met 2025

SCHOOLBESTUUR L&E

Primair Onderwijs

Inhoud

Inleiding	2
Jaarplan 2021	3
2. Schoolgegevens	5
2.1. Ontwikkeling leerlingaantallen	5
2.2. Gemiddelde schoolgrootte	6
3. Meerjarenbegroting 2021 - 2025	6
3.1. Samenvatting meerjarenbegroting	7
3.2. Gedetailleerde meerjarenbegroting	8
4. Toelichting meerjarenbegroting 2021 – 2025	11
4.1. Baten	11
4.2. Lasten	13
5. Continuïteitsparagraaf	16
5.1. Financiële kengetallen	16
5.2. Risico-inventarisatie	16
6. Bestuursbesluit	20

Inleiding

Over de inhoudelijke ontwikkeling

Dit jaarplan sluit naadloos aan bij het nieuwe (concept) Koersplan 2021-2024 en de evaluaties van de vorige jaarplannen. Tijdens de coronacrisis heeft de aandacht in 2020 voor een belangrijk gedeelte gelegen bij de continuïteit van het verzorgen van onderwijs. Dat heeft gevolgen gehad voor de uitvoering van de plannen. Een aantal voornemens is opgeschort. Dat is de reden dat een gedeelte van de voornemens van 2020 in het jaarplan van 2021 is terecht gekomen. Terwijl we dit jaarplan samenstellen is het ongewis of de Coronacrisis opnieuw belemmerend zal werken op de uitvoering van de plannen die we ons voornemen. Dat geldt met name voor die onderwerpen die zich richten op versterking van het primaire proces en de condities voor een sterk pedagogisch-didactisch klimaat, dus de domeinen I en II.

Ook in dit plan ligt de nadruk op wat we willen bereiken. Hoe we dat gaan doen wordt op een later moment, in nauwe samenspraak met de betrokkenen, uitgewerkt. Juist door dit gezamenlijk te ontwerpen, neemt de kans op een succesvol resultaat toe. De kern van de ontwikkeling voor L&E PO is, het eerste onderdeel: verdiepende didactiek en het onderzoekend onderwijzen. Dat is verreweg het belangrijkste en meest intensieve onderdeel van onze ambities. Deze keuze onderstreept waar de focus ligt in de komende periode voor de ambities die we ons stellen. De andere grote pijler waar het jaarplan op stut is de uitwerking van de intensivering van de samenwerking met VCPO-NG. Aan het eind van deze paragraaf sommen we nog een aantal praktische en organisatorische zaken (zoals pr en communicatie) op, waar evengoed aan gewerkt zal worden komend jaar

Over de cijfers

De belangrijkste conclusie die te trekken valt na bestudering van de cijfers is dat deze begroting, evenals voorgaande jaren, afsluit met een licht financieel voordeel. Dat is niet vanzelf gegaan. Een werkgroep (waar zowel directeuren als stafmedewerkers deel van uitmaakten) heeft al in het voorjaar gezocht naar voorstellen om de dreigende besparing op onderwijzend personeel die werkzaam zijn in het primaire proces zoveel mogelijk te ontzien. Zo is de gemiddelde klassengrootte in 2020 ongeveer 19,8 leerlingen; in 2021 is deze geprognosticeerd op 19,3 leerlingen. Die voorstellen zijn besproken in het directieoverleg en hebben vervolgens een plek gekregen in de voorliggende begroting. Ook het meerjarenperspectief tot 2025 laat positieve cijfers zien. In de voorliggende begroting zijn de wensen van de verschillende scholen overgenomen, zoals die naar voren zijn gekomen in de gesprekken over de inhoudelijke ontwikkeling van de school en de financiële consequenties ervan. Bovendien zijn alle investeringswensen en bedragen voor deskundigheidsbevordering besproken, gewogen en vervolgens opgenomen in de begroting.

24 november 2020
Dhr. drs. A. Fickweiler

Jaarplan 2021

Verdiepende didactiek en onderzoekend onderwijzen

In de schooljaarplannen wordt dit onderdeel nader uitgewerkt. Schooloverstijgend monitoren we de ontwikkeling in het directeurenoverleg en tijdens de periodieke schoolbezoeken. Waar nodig en/of wenselijk zullen we zelf trainingen/scholing verzorgen. De samenhang tussen aanbod (de leerinhoud), didactiek (de wijze van aanboding) en differentiatie (omgaan met verschillen) krijgt al enige tijd vorm in de jaarplannen. Nadat in voorgaande jaren het aanbod en de didactiek extra aandacht hebben gekregen, zal dit jaar het accent liggen bij de differentiatie. Deze ontwikkeling sluit tevens goed aan bij de eerder uitgevoerde evaluatie (2018) en inrichting (2019) van de zorgstructuur. Hierdoor wordt de intern begeleider meer in positie gebracht en krijgt de samenwerking tussen de intern begeleider en de directeur meer betekenis voor de schoolontwikkeling.

Richtpunt: in de lesplanningen op de school vloeien de beredeneerde keuzes in de differentiatie logisch voort uit de verkregen kennis uit de geobserveerde en uitgevoerde praktijk en leerresultaten. Bij de interventies bij dit veranderonderwerp spelen de uitkomsten van de professionele organisatie (Samen sterk) nadrukkelijk een rol.

Het vergroten van het beleidsvoerend vermogen

In 2021 zal elke school een zelfevaluatie uitvoeren. Dit keer zal een zelfgekozen onderzoeksvraag centraal staan. De restricties zijn dat er een positief effect te verwachten is op de leerresultaten van de school en dat het onderwijsleerproces een belangrijk onderzoeksterrein is.

Richtpunt: scholen formuleren beleidsconsequenties voor een vak- of vormingsgebied naar aanleiding van een uitgevoerde zelfevaluatie in termen zoals we gewend zijn in het schooljaarplan.

Kennis en ervaring opdoen met interne audits

Aansluitend bij het vorige onderwerp zullen we in 2021 op beperkte schaal kennis en ervaring opdoen met interne audits. Een interne audit geeft een oordeel over de validiteit en betrouwbaarheid van de uitgevoerde zelfevaluatie. Belangrijke neveneffecten zijn het versterken van het scholennetwerk (Samen sterk op sectorniveau); een blik van buiten naar binnen in de organisatie.

Richtpunt: deze verkenning zal leiden tot een aanvulling op en versterking van het cyclisch ingerichte kwaliteitsbeleid van L&E PO.

Het versterken van professionele leeractiviteiten op sectorniveau

Analoog aan de wijze waarop we werken aan het vergroten van de professionele organisatie op schoolniveau, ontwikkelen we een manier van werken op sectorniveau. Daarvoor is het nodig om goed zicht te krijgen op de rol van de schoolleiding bij schoolontwikkeling, om zin- en waardevolle professionele leeractiviteiten te kunnen formuleren op het niveau van het schoolniveau. Dit sluit goed aan bij de nieuwe structuur van de aansturing van de basisscholen en bij de ontwikkeling die we dit jaar willen ontwikkelen over interne audits.

Richtpunt: we hebben een gedeeld beeld van de rol van de schoolleiding bij de ontwikkeling van de school en hebben een aantal gedragingen die daar bij horen beschreven in termen van geoperationaliseerd leiderschap.

Aardbevingbestendige schoolgebouwen

Ook komend jaar is zeer wezenlijk voor de scholen in het bevinggebied. Vond in de voorgaande jaren het proces vooral op bestuurlijk niveau plaats (samenwerkingsovereenkomst, verdeling van de gelden voor het Toekomstpakket, het inrichten van de organisatie, planning), nu ligt het accent op de uitvoering. Het betreft nog vijf scholen, Brunwerd in Uithuizen heeft in 2019 een nieuw gebouw betrokken, in 2020 is odbs Nijenstein versterkt. De Sterren zal versterkt worden en vier scholen (Jansenius de Vries, Usquert, De Klinkenborg en De Dobbe) krijgen nieuwbouw. Een dergelijke operatie vergt veel van de organisatie. Van de scholen, maar ook van de medewerkers van het stafbureau. Tegelijkertijd biedt het kansen op het gebied van duurzame(re) huisvesting en geeft het een impuls aan de samenwerking met het VCPO-NG.

Richtpunt: we ondersteunen de scholen zodanig met de interne (project)organisatie dat we niet alleen snel kunnen reageren op de actualiteit, maar ook de scholen zoveel mogelijk ontlasten.

Samenwerking met VCPO-NG

In 2020 is een notitie verschenen waarin ingegaan wordt op het waarom van een verdergaande samenwerking met VCPO-NG, waaruit die samenwerking zou kunnen bestaan en in welke vorm dat het beste kan. Nadat die notitie is besproken met de toezichthouders, met de GMR en de schoolleiding is een plan van aanpak opgesteld. De inhoud van dat plan is, bij het schrijven van dit jaarplan nog niet vastgesteld. Op voorhand zullend de voornemens die in dat plan straks genoemd gaan worden, worden uitgevoerd.

Richtpunt: het toewerken naar een bestuurlijke samenwerking met VCPO-NG. Richtdatum 1 januari 2022.

Vakland Het Hogeland/Centrum voor Praktijkleren

Onder de naam 'Vakland Het Hogeland' heeft een kleine initiatiefgroep uit de werkgroep 'een Leven Lang Ontwikkelen op Het Hogeland' de gedachte van het Centrum voor Praktijkleren uitgewerkt tot een concreet projectplan voor het lokale programmaplan van de gemeente Het Hogeland voor het Nationaal Programma Groningen. Ook een aantal scholen voor basisonderwijs zal hierbij aansluiten. De uitwerking van de plannen staat beschreven in hoofdstuk 6.2 LLO-projecten Het Hogeland; sector Voortgezet Onderwijs).

De monitoring van bovenstaande doelen en richtpunten aan het Algemeen Bestuur wordt zoals we dat gewend zijn weergegeven in de tussentijdse rapportages en het jaarverslag.

Een greep uit de overige onderwerpen:

- Samenwerking binnen de regio: van RTC (Schoolplein Noord, Regionale Aanpak Lerarentekort Groningen Ommeland en Stad, gezamenlijke vervangingsbemiddeling);
- SWV (ontwikkeling passend onderwijs, IKC Passend Onderwijs in de Regio (samen met Renn4, MKD, VCPO-NG, Kinderopvang);
- Samenwerking met de kinderopvang in de regio;
- Kansrijke Groningers (NPG, 21e -eeuwse vaardigheden);
- Samenwerking met besturen voor openbaar onderwijs in de provincie Groningen;
- ICT: beleidsplan 2019-2023, vergroten van de vaardigheden van medewerkers naar aanleiding van een nul-meting in 2019, verbeteren van de ondersteuning van scholen op het gebied van soft- en hardware;
- Communicatie: presentatie van de scholen (social media) verbeteren en ons laten zien in de regio (met als voorbeeld HHC; in samenwerking met VCPO-NG);
- Ontwikkeling van het stafbureau, mede op grond van de op handen zijnde personele ontwikkelingen en/of in combinatie met de verdere samenwerking met het VCPO-NG.

2. Schoolgegevens

2.1. Ontwikkeling leerlingaantallen

Hoewel onze regio het label “krimp” heeft en de demografische prognoses nog somber zijn, zijn er ook signalen dat er sprake is van een lichte positieve ontwikkeling; zo valt het aantal leerlingen op 1 oktober 2020 positiever uit dan de prognose. De prognose is gebaseerd op de systematiek aangeleverd door DUO. Het jaar 2026 is qua leerlingenaantal het dieptepunt. De jaren daarna is sprake van licht herstel.

1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	teldatum	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
681	632	632	onderbouw	573	554	524	524
761	783	716	bovenbouw	709	685	644	637
1.442	1.415	1.348	totaal	1.282	1.239	1.168	1.161

Per vestiging ziet het aantal leerlingen per 01-10-2019 en 2020 er als volgt uit:

		teldatum 01-10-2020			teldatum 01-10-2019		
School		onderbouw 4 tot 8 jaar	bovenbouw = en > 8 jaar	totaal	onderbouw 4 tot 8 jaar	bovenbouw = en > 8 jaar	totaal
03DF Kromme Akkers		24	37	61	26	35	61
03DG Klinkenborg		25	20	45	29	17	46
03EI Usquert		27	28	55	28	34	62
06AL Op Wier		24	30	54	26	35	61
06AO Nijenstein		21	22	43	22	32	54
06DD Noordewier		37	40	77	33	59	92
08FW De 9 Wieken		44	64	108	46	60	106
09GB Tiggeldobbe		94	121	215	84	133	217
11UJ De Dobbe		32	34	66	37	41	78
12ED Brunwerd		63	74	137	56	82	138
15CG De Sterren		21	31	52	32	36	68
18EG De Wierde		17	30	47	23	34	57
18GA Jansenius de Vries		43	30	73	37	30	67
18HF Mandegoud		55	45	100	51	54	105
19KB IKC De Linde		74	71	145	69	64	133
19LH De Getijden		31	39	70	33	37	70
TOTAAL		632	716	1.348	632	783	1.415

Opmerking: in de aantallen per 01-10-2019 zijn de gegevens van 07GX Lydinge weggelaten in verband met de samenvoeging van deze school met cbs De Regenboog in sws De Leensteril, die sinds 1 augustus 2020 onder het bestuur valt van VCPO-NG.

Opvallende “dalers” zijn Usquert, Op Wier, Nijenstein, De Dobbe, De Sterren en De Wierde. Daarentegen neemt het aantal leerlingen van IKC De Linde significant toe. De overige blijven nagenoeg gelijk.

2.2. Gemiddelde schoolgrootte

De gemiddelde schoolgrootte van onze scholen is laag. De gemiddelde schoolgrootte lag in 2019 op 86 leerlingen en is voor 2020 gedaald naar 84 leerlingen. Daarmee ligt het aantal onder de 145 leerlingen die in de bekostiging als grens wordt gezien van kleine scholen. Onderstaande tabel laat de gemiddelde schoolgrootte zien over de afgelopen en toekomstige jaren.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde schoolgrootte	93	92	91	89	86	84	80	77	73	73	71

3. Meerjarenbegroting 2021 - 2025

In voorgaande jaren zijn de meerjarenbegrotingen nagenoeg sluitend geraamd onder andere door het toepassen van taakstellingen. Deze taakstellingen zijn noodzakelijk als gevolg van de daling van het aantal leerlingen. Het uitgangspunt is daarbij dat door de dalende leerlingaantallen ook de inzet van personeel met een gelijk bedrag zullen dalen.

Tot nu toe kwam deze aanname ook uit. In komende jaren zullen de extra ontvangen bedragen wegens fusie niet meer worden ontvangen. Het gevolg zou zijn, dat de zogenoemde knelpuntenpot, die gebruikt wordt voor het toekennen van extra formatie in bijzondere situaties, nagenoeg zou komen te vervallen.

Dit heeft aanleiding gegeven om in een werkgroep (waar zowel directeuren als stafmedewerkers deel van uitmaakten) te zoeken naar voorstellen om de dreigende besparing op het primaire proces zoveel mogelijk te ontzien. Besparingen zijn gevonden door minder een beroep te doen op inhuur van deskundigen, waaronder juridische ondersteuning. Daarnaast laten we het scholingsbudget de daling van het aantal leraren volgen. Verder levert de herstructurering van de aansturing van de basisscholen een besparing op. Ook zal de formatie van het stafbureau krimpen.

Zoals uit bovenstaande is te concluderen, wordt het primaire proces zoveel mogelijk ontzien. De maatregelen zijn in de begroting 2021 en de meerjarenbegroting verwerkt.

Voor de goede orde is opgemerkt dat de vergelijkende cijfers van 2019 bestaan uit de cijfers van de jaarrekeningen van L&E en ook van NBS de Sterren. Eveneens is opgemerkt dat de invoering van de vereenvoudiging van de lump sum gepland is op 1 januari 2023. Het voorstel tot de invoering is door OCW aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. Gezien het onzekere karakter van de invoering hebben wij in de meerjarenbegroting de eventuele gevolgen van deze verandering in bekostiging niet meegenomen. Wel hebben wij dit meegenomen in onze risico-inventarisatie.

3.1. Samenvatting meerjarenbegroting

EXPLOITATIEBEGROTING PRIMAIR ONDERWIJS							
	Reïlissatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
Totaal: 3.1 Rijksbijdragen	12.226.728	11.972.873	11.443.720	10.884.580	10.460.171	10.214.625	10.061.825
Totaal: 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	12.915	36.114	38.000	22.166	-	-	-
Totaal: 3.5 Overige baten	941.414	356.452	655.984	655.926	655.926	655.926	655.926
Totaal Baten	13.181.057	12.365.439	12.137.704	11.562.672	11.116.097	10.870.551	10.717.751
Lasten							
Totaal: 4.1 Personeelslasten	10.096.765	10.249.746	10.112.421	9.538.529	9.187.378	8.941.434	8.831.088
Totaal: 4.2 Afschrijvingen	345.997	298.028	401.318	382.143	369.621	348.881	346.925
Totaal: 4.3 Huisvestingslasten	988.652	938.562	938.952	926.202	909.202	909.202	908.352
Totaal: 4.4 Overige lasten	1.386.128	829.955	679.166	688.317	644.427	673.234	650.559
Totaal Lasten	12.817.542	12.316.291	12.131.857	11.535.191	11.110.628	10.872.751	10.736.924
Financiële lasten en baten							
Totaal: 5.1 Financiële baten	-	3.000	-	-	-	-	-
Totaal: 5.5 Financiële lasten	424	550	-	-	-	-	-
Totaal Financiële lasten en baten	-424	2.450	-	-	-	-	-
EXPLOITATIESALDO	363.091	51.598	5.847	27.482	5.469	-2.200	-19.173

Bovenstaande begroting laat voor de eerste jaren een positief financieel resultaat zien; vanaf 2024 ontstaan lichte tekorten.

Door de meerjarenbegroting ontwikkelt ons eigen vermogen zich als volgt:

	werkelijk 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Resultaat	363.091	51.598	5.847	27.482	5.469	-2.200	-19.173
Stand reserve ultimo	5.004.278	5.055.876	5.061.723	5.089.205	5.094.674	5.092.474	5.073.301
Baten	13.181.057	12.365.439	12.137.704	11.562.672	11.116.097	10.870.551	10.717.751
Weerstandvermogen	37,97%	40,89%	41,70%	44,01%	45,83%	46,85%	47,34%

3.2. Gedetailleerde meerjarenbegroting

In deze paragraaf laten we de gedetailleerde meerjarenbegroting zien. Uitgangspunt ten aanzien van het meerjarenperspectief is een doorrekening op basis van ongewijzigd beleid, waarbij er rekening is gehouden ten aanzien van de baten met de geprognosticeerde leerlingdaling die we in hoofdstuk 2 hebben aangegeven.

In hoofdstuk 4 zal de toelichting op de begroting beschreven worden, inclusief een doorkijk naar de meerjarencijfers als dit relevant is.

Exploitatieoverzicht Primair Onderwijs								
		Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.1 Rijksbijdragen								
81100	Lumpsum personeel	7.293.688	6.886.374	6.851.620	6.676.672	6.485.055	6.306.831	6.162.664
81110	Personeel- en Arbeidsmarktbeleid	1.798.309	2.041.452	1.818.061	1.771.919	1.727.395	1.726.293	1.735.972
81150	Lumpsum materieel	1.501.275	1.516.709	1.436.384	1.411.199	1.350.809	1.295.722	1.286.440
81199	herverdeling materiële baten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal: 3.1.1 Rijksbijdrage OCW/LNV		10.593.272	10.444.535	10.106.065	9.859.790	9.563.259	9.328.846	9.185.076
81216	Prestatiebox	294.618	284.150	282.521	268.959	257.468	246.334	237.304
81217	bekostiging impulsgebieden	52.076	-	-	-	-	-	-
81218	Subsidie Onderwijsachterstandenbeleid	76.006	165.702	161.550	141.631	138.929	138.929	138.929
81225	bijzondere bekostiging wegens samenvoeging	669.324	586.715	371.333	104.521	-	-	-
81228	bijzondere bekostiging eerste opvang vreemdelingen	102.877	80.345	80.212	80.292	80.515	80.515	80.515
Totaal: 3.1.2 Overige subsidies OCW		1.194.901	1.116.912	895.616	595.403	476.912	465.778	456.748
81300	budget lichte ondersteuning	438.554	411.427	442.038	429.388	420.000	420.000	420.000
Totaal: 3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbij		438.554	411.427	442.038	429.388	420.000	420.000	420.000
Totaal: 3.1 Rijksbijdragen		12.226.727	11.972.874	11.443.719	10.884.581	10.460.171	10.214.624	10.061.824
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies								
82105	Vergoeding gemeente personeel	12.915	36.114	-	-	-	-	-
82110	Vergoeding aardbevingsschade NCG	-	-	38.000	22.166	-	-	-
82250	Overige overheidsbijdragen	-	-	-	-	-	-	-
82260	Overige overheidsbijdragen materieel	-	-	-	-	-	-	-
Totaal: 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsid		12.915	36.114	38.000	22.166	-	-	-
3.5 Overige baten								
85100	Verhuur	42.639	40.312	53.936	53.878	53.878	53.878	53.878
85200	Detachering	325.610	263.140	570.348	570.348	570.348	570.348	570.348
85640	Bijdrage Samenwerkingsverband	66.202	53.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
85680	Lustrum baten	-	-	-	-	-	-	-
85690	Overige baten	506.964	-	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Totaal: 3.5 Overige baten		941.415	356.452	655.984	655.926	655.926	655.926	655.926
Totaal Baten		13.181.057	12.365.440	12.137.703	11.562.673	11.116.097	10.870.550	10.717.750

		Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4.1 Personeelslasten								
4.1.1 Lonen en salarissen								
41110	Loonkosten	9.577.785	9.607.826	9.524.685	8.963.556	8.600.404	8.325.786	8.215.492
Totaal: 4.1.1 Lonen en salarissen		9.577.785	9.607.826	9.524.685	8.963.556	8.600.404	8.325.786	8.215.492
4.1.2 Overige personele lasten								
41140	Werkkostenregeling	23.164	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
41210	Dotatie voorziening jubilea	26.702	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
41299	herverdeling personele lasten(allocatie)	31.570	58.250	64.777	69.696	78.875	83.551	83.499
41221	Extern personeel	908.583	449.400	659.250	659.250	659.250	659.250	659.250
41222	Opzet nieuwe passend onderwijsstructuur	-	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
41231	Cursussen	83.099	115.750	112.250	102.250	92.250	92.250	92.250
41232	Studiedagen en conferenties	1.320	9.000	9.500	9.500	9.500	9.500	9.500
41233	Werving personeel	10.553	17.000	17.000	10.000	10.000	10.000	10.000
41234	Reis en verblijf	1.446	14.950	14.400	14.400	14.400	14.400	14.400
41236	Bedrijfsgezondheidsdienst	67.801	63.050	63.050	63.050	63.050	63.050	63.050
41237	Personele premies	48.335	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
41240	Feesten en jubilea	154	-	350	350	350	350	350
41290	Overige personele lasten	-22.169	39.000	27.150	27.150	27.150	27.150	27.150
		1.180.558	881.400	1.082.727	1.070.646	1.069.825	1.074.501	1.074.449
Totaal: 4.1.2 Overige personele lasten		1.180.558	881.400	1.082.727	1.070.646	1.069.825	1.074.501	1.074.449
4.1.3 Af: uitkeringen								
41300	Uitkeringen	-93.101	-	-	-	-	-	-
41301	Uitkeringen Vervangingsfonds	-568.476	-239.480	-494.991	-495.673	-482.851	-458.853	-458.853
Totaal: 4.1.3 Af: uitkeringen		-661.577	-239.480	-494.991	-495.673	-482.851	-458.853	-458.853
Totaal: 4.1 Personeelslasten		10.096.766	10.249.746	10.112.421	9.538.529	9.187.378	8.941.434	8.831.088
4.2 Afschrijvingen								
4.2.2 Materiele vaste activa								
42200	Afschrijvingslasten gebouwen	13.612	-	13.612	13.612	13.612	13.612	13.612
42205	Afschrijvingslasten verbouwingen	-	300	-	-	-	-	-
42225	Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur	9.354	7.333	11.307	9.822	6.948	2.669	694
42230	Afschrijvingslasten machines en installaties	1.684	1.617	2.001	2.001	2.001	2.001	1.185
42235	Afschrijvingslasten meubilair	50.179	35.192	70.488	72.643	71.209	70.733	66.072
42250	Afschrijvingslasten ICT	186.378	177.527	222.416	207.750	208.993	202.806	215.073
42265	Afschrijvingslasten leermethoden	84.790	76.059	81.494	76.315	66.857	57.061	50.289
Totaal: 4.2 Afschrijvingen		345.997	298.028	401.318	382.143	369.620	348.882	346.925
4.3 Huisvestingslasten								
43100	Huren	71.785	70.832	70.832	70.832	70.832	70.832	70.832
43101	Huren sportaccommodaties	259	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
43300	Onderhoud	125.167	80.000	78.000	78.000	78.000	78.000	78.000
43410	Gas	113.237	138.037	135.537	135.537	135.537	135.537	135.537
43420	Water	6.479	8.017	7.712	7.712	7.712	7.712	7.712
43430	Elektriciteit	48.205	51.437	48.562	48.562	48.562	48.562	48.562
43500	Schoonmaakbedrijf	274.654	254.313	274.500	265.500	248.500	248.500	248.500
43510	Overige schoonmaaklasten	10.916	7.300	11.050	7.300	7.300	7.300	6.450
43600	Publiekrechtelijke heffingen	7.607	12.900	9.300	9.300	9.300	9.300	9.300
43601	Afvalverwerking	14.952	12.875	12.100	12.100	12.100	12.100	12.100
43710	Beveiliging	13.533	11.500	11.100	11.100	11.100	11.100	11.100
43720	Tuinonderhoud	37.920	28.700	24.200	24.200	24.200	24.200	24.200
43790	Overige huisvestingslasten	40.845	20.450	20.450	20.450	20.450	20.450	20.450
43800	Dotatie voorziening onderhoud	223.093	240.751	234.159	234.159	234.159	234.159	234.159
Totaal: 4.3 Huisvestingslasten		988.652	938.562	938.952	926.202	909.202	909.202	908.352

		Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4.4 Overige lasten								
4.4.1 Administratie- en beheerslasten								
44109	Juridische kosten	7.704	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
44110	Telefoon/fax	21.975	22.400	23.750	23.750	23.750	23.750	23.750
44120	Porti	1.925	2.800	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
44122	Drukkerij	2.500	3.525	5.300	2.800	2.800	2.800	2.800
44125	Kantoorbenodigdheden	1.250	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
44140	Planmatig onderhoudsbeheer	25.117	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
44155	Vergaderkosten	2.718	1.700	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
44160	Public relations en marketing	10.253	15.550	15.650	15.650	15.650	15.650	15.650
44190	Overige administratielasten	780	50	50	50	50	50	50
44100	Administratiekantoor	12.651	-	-	-	-	-	-
44105	Accountant	3.243	3.000	-	-	-	-	-
44108	Deskundigenadvies	108.169	105.000	40.000	65.000	40.000	65.000	40.000
Totaal: 4.4.1 Administratie- en beheerslasten		198.285	188.125	113.400	135.900	110.900	135.900	110.900
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen								
44200	Leermiddelen	152.686	133.500	121.901	102.129	82.699	82.698	82.700
44210	Klein inventaris	10.475	7.650	10.000	6.500	6.500	6.500	6.500
44211	ICT Klein Materiaal	-	500	-13.907	-12.986	-12.445	-8.638	-5.163
44215	ICT hardware	32.067	9.800	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
44217	ICT systeembeheer	88.914	32.450	32.400	32.400	32.400	32.400	31.800
44220	ICT software	55.171	-	-	-	-	-	-
44225	ICT Licenties	156.036	191.000	183.300	183.300	183.300	183.300	183.300
44226	ICT Internetverbinding	19.617	19.850	19.100	19.100	19.100	19.100	19.100
44228	Website	13.593	9.750	9.100	9.100	9.100	9.100	9.100
44230	Overige ICT lasten	48	-	-	-	-	-	-
44235	Mediatheek en bibliotheek	12.676	11.150	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
44240	Reproductie	39.168	47.600	46.150	46.150	46.150	46.150	46.150
44290	Overige materialen	-	300	-	-	-	-	-
Totaal: 4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen		580.451	463.550	429.344	406.993	388.104	391.910	394.787
4.4.4 Overige (overige lasten)								
44440	Kabeltelevisie en overige rechten	763	-	-	-	-	-	-
44441	Abonnementen	24.523	8.525	8.800	8.800	8.800	8.800	8.800
44442	Contributies	32.284	18.650	19.800	19.800	19.800	19.800	19.800
44443	Representatie	786	8.775	2.225	8.225	8.225	8.225	8.225
44444	Medezeggenschap- en ouderraad	14.708	31.690	31.523	31.523	31.523	31.523	31.523
44445	Overige verzekeringen	3.907	3.250	3.250	3.250	3.250	3.250	3.250
44450	Culturele vorming	40.445	32.535	31.550	31.550	31.550	31.550	31.550
44451	Sportdag en diverse uitjes en activiteiten	3.192	3.975	3.325	3.325	3.325	3.325	3.325
44452	Buitenland reizen	500	-	-	-	-	-	-
44460	Testen en toetsen	9.672	19.800	16.300	19.300	19.300	19.300	19.300
44461	Leerling vervoer UVO	824	-	-	-	-	-	-
44462	Vervoersmiddelen	6.647	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
44483	Leergemeenschap Op Wier	5.199	-	-	-	-	-	-
44489	Nagekomen kosten vorig boekjaar	7.242	-	-	-	-	-	-
44490	Overige onderwijslasten	456.700	44.080	12.650	12.650	12.650	12.650	12.100
Totaal: 4.4.4 Overige (overige lasten)		607.392	178.280	136.423	145.423	145.423	145.423	144.873
Totaal: 4.4 Overige lasten		1.386.128	829.955	679.167	688.316	644.427	673.233	650.560
Totaal Lasten		12.817.543	12.316.291	12.131.858	11.535.190	11.110.627	10.872.751	10.736.925
5 Financiële lasten en baten								
5.1 Financiële baten en lasten								
5.1.0 Rentebaten								
88000	Rente bank	-	3.000	-	-	-	-	-
Totaal: 5.1 Financiële baten		-	3.000	-	-	-	-	-
5.5 Financiële lasten en lasten								
48100	Bankkosten (periodiek)	-424	-550	-	-	-	-	-
Totaal: 5.5 Financiële lasten		-424	-550	-	-	-	-	-
Totaal: 5 Financiële lasten en baten		424	2.450	-	-	-	-	-
Totaal:		363.090	51.598	5.845	27.483	5.470	-2.201	-19.175

4. Toelichting meerjarenbegroting 2021 – 2025

Algemeen: Bij de berekening van de rijksbijdrage is gebruik gemaakt van de normbedragen zoals vastgesteld in september 2020. De loonkosten zijn gebaseerd op de laatste CAO die loopt tot november 2020. Ontwikkelingen nadien zijn zowel in de baten als in de lasten niet meegenomen.

4.1. Baten

4.1.1. Rijksbijdrage OCW

81100 Lumpsum personeel:

De personele lumpsum heeft als voornaamste variabelen het aantal leerlingen onderbouw en bovenbouw, de gewogen gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand en de schoolgrootte. Van invloed zijn de variabelen van 2 schooljaren met als peildatum 1 oktober van ieder schooljaar. Het aantal leerlingen per 1 oktober 2019 bedraagt 1.415 en per 1 oktober 2020 1.348.

Bij de personele lumpsum is rekening gehouden met de geldende variabelen. Het totaalbedrag voor 2021 is voorlopig vastgesteld door OCW op € 6.851.620.

81110 Personeel- en arbeidsmarktbeleid:

Ook bij de berekening van de subsidie voor P&A is rekening gehouden met de geldende variabelen. Voor het begrotingsjaar is een bedrag opgenomen van € 1.818.061. De baten voor P&A zijn voor 7,5% geplaatst bij de scholen. De rest van de bate is bovenschools geplaatst.

81150 Lumpsum materieel:

Het totaalbedrag aan materiele instandhouding bedraagt € 1.436.384.

4.1.2. Overige subsidies OCW

81216 Prestatiebox:

Alle schoolbesturen ontvangen middelen via de prestatiebox om invulling te geven aan vier actielijnen, te weten:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkelijnen.

Besturen hebben bestedingsvrijheid bij de inzet van middelen uit de prestatiebox. De subsidie prestatiebox is gebaseerd op het totaal aantal leerlingen per peildatum (1 oktober 2019 en per 1 oktober 2020). De middelen prestatiebox worden toegekend in de vorm van één totaalbedrag per leerling van € 203,68 voor 2020-2021.

Totaal wordt er € 282.521 ontvangen in 2021. Er is een bedrag ter grootte van € 11,93 per leerling voor cultuur op de scholen geplaatst (€ 16.081). Het overige bedrag (€ 266.440) staat bovenschools voor de aanpak bepaald voor de 4 actielijnen.

81218 Subsidie onderwijsachterstanden:

Als vervanging van de per 1 augustus 2019 vervallen bekostiging impulsgebieden ontvangen we met ingang van 1 augustus 2019 een subsidie ter bestrijding van onderwijsachterstanden. De eerste jaren ontvangen wij nog een aanvullend bedrag als overgangsmaatregel. Structureel ontvangen we ongeveer € 139.000. Dit bedrag komt ongeveer overeen met de gelden die we ontvingen uit de subsidie voor impulsgebieden.

81225 Bijzondere bekostiging wegens samenvoeging:

Fusiegelden

Fusies die op of na 1 augustus 2012 hebben plaats gevonden zullen instromen in de nieuwe (tijdelijke) regeling. Volgens de nieuwe regeling wordt er vanaf het schooljaar 2015-2016 100% ontvangen voor de komende zes jaar. Er wordt geen aanvulling gegeven op bedragen die voor 1 augustus 2015 zijn ontvangen.

De fusiegelden (€ 371.333) staan in de begroting volledig bovenschools, omdat de personeelslasten ook bovenschools staan. In het formatieplan wordt bepaald hoeveel formatie de scholen krijgen en hoeveel formatie er bovenschools wordt geplaatst.

06AO Nijenstein:

Er wordt samenvoegingsbekostiging ontvangen voor ODBS Nijenstein. Dit is een samenvoeging van OBS Onnema en OBS de Schutsluis. 2020-2021 is het laatste jaar van bekostiging.

Conform de beschikking wordt over 2020-2021 € 176.521 ontvangen. Hiervan is 7/12 deel opgenomen in de begroting 2021. In de begroting 2021 is derhalve een bedrag opgenomen van € 102.971.

06DD Noordewier:

Er wordt samenvoegingsbekostiging ontvangen voor de samenvoeging van OBS de Holm met OBS Mathenesse. 2020-2021 is het laatste jaar van bekostiging.

Conform de beschikking wordt over 2020-2021 € 152.885 ontvangen. Hiervan is 7/12 deel opgenomen in de begroting 2021. In de begroting 2021 is derhalve een bedrag opgenomen van € 89.183.

11UJ De Dobbe:

Er heeft een samenvoeging van Roodschool (L&E) en H.H. Simonides (VCPO-NG) plaatsgevonden onder het bestuur van L&E per 01-08-2016. 2020-2021 is het één na laatste jaar van bekostiging

Voor de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 wordt € 179.179 ontvangen. In 2021 is een bedrag van € 179.179 opgenomen in de begroting. Voor het jaar 2022 is een bedrag van € 104.521 opgenomen, zijnde 7/12 van € 179.179.

81228 Bijzondere bekostiging eerste opvang vreemdelingen

Vanaf 2020 zijn bedragen opgenomen voor de eerste opvang vreemdelingen. Het is niet zeker of we deze bedragen ontvangen. Dat is namelijk afhankelijk van de aanmeldingen van leerlingen. Wanneer er minder aanmeldingen zijn, heeft dat ook een daarmee vergelijkbaar dempend effect op met name de loonkosten.

4.1.3. Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV

81300 Passend onderwijs:

Conform het verdeelmodel van passend onderwijs is hier € 442.038 opgenomen. Dit betreffen de baten van L&E ten aanzien van passend onderwijs. Het totale bedrag is opgenomen in de zorgbegroting.

4.1.4 Overige overheidsbijdragen

82110 Vergoeding aardbevingsschade NCG:

Bedrag bestaat uit de van de Nationaal Coördinator Groningen ontvangen vergoeding ter dekking van organisatorische kosten inzake herstel aardbevingsschade.

4.1.5. Overige baten

85100 Verhuur:

Hier zijn de bedragen opgenomen die L&E ontvangt voor medegebruik voor een belangrijk deel door peuterspeelzaalwerk en enkele andere gebruikers. Voor de komende jaren zijn de gegevens op basis van de laatste inzichten ongewijzigd gebleven.

85200 Detachering:

De totale baten zijn € 570.348. Een significant deel daarvan bestaat uit detacheringsbaten ter compensatie van de loonkosten van OBS Solte Campe per 01-08-2017 en de compensatie van de loonkosten van OBS Lydinge per 01-08-2020 van het bestuur van VCPO Noord Groningen.

85640 Bijdrage samenwerkingsverband:

Vergoeding voor arrangementen voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

4.2. Lasten

4.2.1. Lonen en salarissen

De totale loonkosten ad € 9.524.685 zijn opgenomen in de begroting 2021 volgens onderstaande verdeling:

Bovenschools niveau: € 8.906.001 (waarvan € 194.991 terugontvangen wordt van het VF)

Zorgbegroting: € 618.684

4.2.2. Overige personele lasten

Het extern personeel betreft 4,9 FTE-payroll voor heel 2021 (€ 309.250), een bedrag van naar verwachting € 300.000 dat wordt betaald voor vervanging en zal kunnen worden gedeclareerd bij het vervangingsfonds en een bedrag van € 50.000 in de begroting van de zorg, met name voor de inzet bij arrangementen voor zorgleerlingen.

De herverdeling personele lasten betreft 50% van het negatieve resultaat op het onderdeel bestuur. Bestuur en Financiën heeft altijd een sluitende begroting. Ten aanzien van het meerjarenperspectief is de afdracht hierop aangepast.

4.2.3. Uitkeringen

Uitkeringen betreffende vervangingsfonds en vervangingspool op grootboekrekening 41301: € 494.991. Dit betreft 48% van € 406.231 van het personeel in de vervangingspool plus een bedrag van € 300.000 dat zal worden gedeclareerd voor de uitgaven aan extern personeel ter vervanging van afwezigen. Voor het restant worden deze medewerkers bij andere scholen of voor ander verlof ingezet.

4.2.4 Afschrijvingen

In 2021 zijn de volgende afschrijvingstermijnen van toepassing.

Soort actief	Afschrijvingstermijn	Percentage
Inventaris en apparatuur	5 jaar	20,00%
Machines en installaties	15 jaar	6,67%
Meubilair	15 jaar	6,67%
ICT	5 jaar	20,00%
Leermethoden	8 jaar	12,50%

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de al aangeschafte activa en de geplande investeringen voor de laatste maanden van 2020 en voor 2021.

De investeringen in 2021 betreffen:

	Begroting 2020	begroting 2021
Meubilair	71.700	88.050
Inventaris en apparatuur	15.000	3.250
ICT	285.650	114.400
Leermethoden	104.600	98.350
Totale investeringen	476.950	304.050

De totale afschrijvingslasten nemen in vergelijking tot de begroting 2020 toe met € 93.290. Deze toename wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat er in de begroting 2020 een foutief berekend bedrag staat van de afschrijvingslasten. In de tussentijdse rapportages is daarvan melding gemaakt.

Ten aanzien van het meerjarenperspectief is het uitgangspunt dat hetgeen wat afgeschreven is opnieuw wordt geïnvesteerd, waarbij rekening is gehouden met de prognose van het aantal leerlingen die een dalende tendens te zien geeft. Evenals in voorgaande begrotingen gaan we er ook in 2021, voor de berekening van de afschrijvingslasten, van uit dat gemiddeld genomen de investering medio het jaar plaats zal vinden.

4.2.5. Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten zijn begroot op € 938.952. Onderdeel van deze lasten zijn onder andere te betalen huur, kosten onderhoud, energie en water, heffingen, schoonmaakkosten, tuinonderhoud en dotatie onderhoudsvoorziening. De prognose over 2020 c.q. de werkelijk betaalde voorschotten is als vertrekpunt voor de begroting aangehouden. In totaliteit zijn de huisvestingslasten nagenoeg gelijk aan de begroting van 2020. Er zijn wat veranderingen in de kosten voor schoonmaak. De oorzaken daarvan zijn de extra ontsmettingsmiddelen in het kader van Covid-19 en wat aanvullende werkzaamheden in datzelfde kader bij het schoonmaakbedrijf. Naar verwachting zullen wij ook in 2021 hier extra kosten voor moeten maken. De kosten voor tuinonderhoud zijn als gevolg van een nieuwe contract licht afgenomen. Daarnaast is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening als gevolg van de actualisatie in 2020 iets bijgesteld.

4.2.6. Instellingslasten

De overige lasten zijn begroot op € 679.167 en bestaan uit kosten voor administratie en beheer, inventaris, apparatuur en leermiddelen en overige lasten. De prognose over 2020 is als vertrekpunt voor de begroting aangehouden. De leermiddelen zijn vastgesteld op basis van de bekostigingsbedragen.

Ten aanzien van het meerjarenperspectief zijn de meeste onderdelen constant gehouden. Daar waar er echt sprake is van lasten die gerelateerd zijn aan leerlingaantallen is hier een daling aangehouden van 5%. Dit geldt voor de onderdelen leermiddelen, ICT-licenties, overige ICT lasten, reproductie en culturele vorming. Door de opname van het medewerkerstevredenheidsonderzoek om de twee jaren fluctueren de bedragen van deskundigenadvies. Voorts zijn een aantal posten naar beneden bijgesteld: juridische kosten (- € 10.000), deskundigenadvies (- € 65.000).

5. Continuïteitsparagraaf

5.1. Financiële kengetallen

DUO publiceert jaarlijks financiële gegevens naar aanleiding van de jaarrekeningen. De laatste publicatie van deze gegevens is van de jaarrekening 2019. In onderstaande tabel wordt een aantal van deze gegevens getoond. Het gaat om de gerealiseerde cijfers 2019 van L&E PO afgezet tegen de landelijke werkelijke gemiddelde cijfers 2019.

	L&E PO 2019	Gem. PO 2019
Personeelslasten/ totaal lasten	80,42%	82,00%
Eigen vermogen/ totaal baten	38,74%	18,30%
Rijksbijdrage t.o.v. totaal baten	94,64%	94,80%

Voor de vergelijkbaarheid hebben wij de baten en lasten van de private activiteiten in het verslagjaar 2019 buiten beschouwing gelaten. In de begrotingen worden deze namelijk ook niet geraamd.

Uit de tabel blijkt dat ons eigen vermogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde positief afsteekt.

In onderstaande tabel laten we de ontwikkeling zien van 2019 tot en met 2025. We zien dat de personele lasten ten opzichte van de realisatie van 2019 in de jaren 2020 en 2021 zijn gestegen. In de jaren daarna daalt deze weer en stabiliseert op het landelijke niveau. Het eigen vermogen stijgt de komende jaren als gevolg van resultaten die we hebben begroot. In hoofdstuk 5.2 is de risico-inventarisatie opgenomen en een vergelijking met het eigen vermogen. Ook de discussie die in 2021 wordt gevoerd over een nieuwe indicator en signaleringswaarde voor het detecteren van eventueel bovenmatig publiek eigen vermogen wordt daar beschreven.

	werkelijk 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Personeelslasten / totaal lasten	80,42%	83,22%	83,35%	82,69%	82,69%	82,24%	82,25%
Eigen vermogen / totaal baten	38,74%	40,89%	41,70%	44,01%	45,83%	46,85%	47,34%
Rijksbijdrage t.o.v. totaal baten	94,64%	96,83%	94,28%	94,14%	94,10%	93,97%	93,88%

5.2. Risico-inventarisatie

In 2019 is een eerste stap gezet naar de invoering van risicomanagement. De eerste stap was een risico-inventarisatie. In nauwe samenwerking tussen de beide sectoren van L&E zijn de risico's geïnventariseerd, besproken, gewaardeerd en vervolgens van beheersmaatregelen voorzien. Deze paragraaf betreft de risico-inventarisatie van beide sectoren, dus L&E breed. Deze paragraaf wordt ook in de begrotingen van beide sectoren onverkort opgenomen. Het instrumentarium, ontwikkeld door de VO-raad, dat veel overeenkomsten vertoont met model van de PO-raad, is hierbij behulpzaam geweest. Dit jaar is de risico-inventarisatie geactualiseerd. Daaruit bleek dat enkele ingeschatte risico's zich ook hebben voorgedaan zoals het te geringe leerlingenaantal in Wehe den Hoorn (waardoor de begrote baten voor de nevenvestiging uitbleven) en de gevolgen van het samengaan van HHC met de CSG Winsum. Zo zijn er ook nieuwe gebeurtenissen met een onverwacht negatief financieel gevolg die niet zijn ingeschat. Het sprekende voorbeeld hierbij is de Covid 19 pandemie.

Hieronder volgt de top acht van de risico's zoals we die op dit moment inschatten:

- De negatieve ontwikkeling van het aantal leerlingen. Door diverse oorzaken waaronder de trek naar de stad Groningen, demografische aardbevingsproblematiek, vergrijzing, concurrentie neemt het aantal leerlingen de komende jaren af. Dit heeft gevolgen voor de bekostiging door het rijk, het ambitieniveau komt onder druk te staan, de gebouwen zijn onderbezet, de basisdienstverlening en de centrale diensten komen onder druk te staan. Er wordt ingeschat dat het risico ongeveer € 1.500.000 bedraagt. Als beheersmaatregel is genoemd het instellen van flankerend beleid. Ook het verkennen van een intensievere samenwerking met VCPO-NG wordt gedaan voor het PO. Voor het VO wordt een vergelijkbaar onderzoek naar samenwerking opgezet tussen de besturen van Het Hogeland College, het Eemsdeltacollege en Onderwijsgroep Noord.
- Het aantal zorgleerlingen neemt toe, mede door de invoering van passend onderwijs en de landelijke tendens in zijn algemeenheid. Het gevolg is dat de docenten nog meer worden belast en het nemen van maatregelen ter vermindering van de werkdruk de lopende begroting belast. Het risico wordt ingeschat op € 500.000. Het organiseren van een interne rebound en een grotere omvang van het bovenschools ondersteuningsteam (BOT) zijn de beheersmaatregelen.
- Onzekere financiering van de leerlingstromen. Dit wordt veroorzaakt door (onverwachte) bezuinigingen (onbetrouwbare overheid), aanpassing regelgeving (bijv.: de vereenvoudiging van de lump sum), beperken van de subsidiestromen zoals de lerarenbeurs en nieuwe Europese regelgeving bepaalt mede de financiering. Voor het VO is de invoeringsdatum voor de nieuwe bekostigingssystematiek nu vastgesteld op 1 januari 2022. In het meerjarenperspectief zijn de gevolgen meegenomen. Voor het PO heeft OCW een eerste opzet gemaakt, waar de besturen via een internetconsultatie op konden reageren. Vervolgens wordt het voorstel aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. De invoeringsdatum is gepland op 1 januari 2023. Het gevolg is dat de exploitatie negatief wordt getroffen, waardoor bepaalde activiteiten niet meer gedaan kunnen worden en dat leidt wellicht tot gedwongen ontslagen. Op dit moment is het totale risico op € 300.000 geschat. Als beheersmaatregel is genomen het opstellen van een beleidsrijkere meerjarenbegroting waarin 5 jaar de tijd wordt genomen om naar een sluitende begroting toe te werken.
- Het wegvallen van incidentele subsidies waarvoor structurele lasten zijn aangegaan. Uiteraard proberen wij dat zoveel mogelijk te voorkomen. Als voorbeeld zijn te noemen de middelen van de prestatiebox en werkdrukgelden. Het risico bestaat dat als deze incidentele inkomsten wegvallen er financiële tekorten ontstaan omdat niet gelijktijdig de lasten verminderen. Eveneens kunnen wij geen structurele verplichtingen aangaan met incidenteel geld. Het risico is ingeschat op € 500.000. De gevolgen op langere termijn moeten in de meerjarenbegroting worden verwerkt en tevens als beleid ontwikkelen dat op incidentele middelen alleen flexibel personeel kan worden ingezet.
- Onvoorziene reparatie/aanpassingen aan het schoolgebouw. De oorzaken zijn dat schoolgebouwen onvoldoende aangepast zijn aan de eisen van de tijd en door de (aardbeving)schade. Het gevolg is extra kosten. Hierbij wordt genoemd dat we middelen verwachten van het scholenprogramma aardbevingsbestendigheid gebouwen; het gaat er alleen om dat maatregelen misschien lang uitblijven en/of dat we van de gelegenheid gebruik willen maken om ook andere verbeteringen in de schoolgebouwen aan te brengen. Dit risico wordt ingeschat op € 800.000. De beheersmaatregelen zijn beperkt.
- Derden hacken onze informatiesystemen en/of laptops van medewerkers en de systemen zijn onvoldoende beveiligd zodat eventueel informatielekken ontstaan. De redenen hiervoor kunnen zijn het onvoldoende bewustzijn van medewerkers en onzorgvuldig omgaan met gegevens. Het gevolg hiervan kan zijn dat het schoolbestuur aansprakelijk wordt gesteld voor schade, het openbaar worden van vertrouwelijk informatie en imagoschade. Het risico is ingeschat op € 920.000 (de maximale boete die ons bestuur vanuit de AVG kan krijgen). Het zoveel mogelijk afschermen van vertrouwelijk informatie, software, het bewustzijn van medewerkers vergroten en het aanstellen van functionarissen gegevensbescherming zijn de beheersmaatregelen.
- In het begin van 2020 heeft de pandemie Covid 19 de kop opgestoken. Dit heeft een forse impact gehad op de leerlingen, personeel en het onderwijsproces. Ook op dit moment is de pandemie niet onder controle. Het is realistisch dat er (nog) stringenter maatregelen moeten worden genomen om dit te bereiken. Als gevolg hiervan verwachten wij dat de kosten van vervanging van personeel, aanpassingen in de infrastructuur (zowel ICT als gebouwen) zullen oplopen terwijl daar geen

aanvullende bekostiging voor wordt verwacht. Wij schatten dit in op €750.000. Mocht dit realiteit worden dan zijn wij genoodzaakt maatregelen te treffen waarvan de gevolgen niet uit de reguliere exploitatie/begroting zijn te dekken en dus ten laste van het eigen vermogen zullen komen.

- Op dit moment is een landelijke discussie gaande over de financiële verantwoording van het (groot) onderhoud. Aansluiting bij Europese richtlijnen op dit gebied is één van de opties. Landelijke berichten geven aan dat dit een forse impact op de financiële situatie kan krijgen. Een ingeschat bedrag is €1.000.000 gebaseerd op landelijke geluiden echter zonder een L&E-onderbouwing. Op het moment dat de regelgeving definitief wordt zal een uitwerking van de regels volgen en wellicht aanpassing op de huidige inventarisatie en opzet van de meerjarenonderhoudsvoorziening. Als de impact zo groot is als ingeschat dan kunnen de financiële gevolgen niet de uit reguliere begroting kunnen komen en dus ten laste van het eigen vermogen worden gebracht.

De totale ingeschatte risico's van PO en VO betreffen een bedrag van €7.850.000. Het eigen vermogen (zonder bestemmingsreserves en private reserves) van L&E bedraagt ultimo 2019 een bedrag van €8.300.000. Dit bedrag is voldoende om de ingeschatte risico's van beide sectoren te dragen, waardoor de continuïteit van onze organisatie niet in het geding komt. Als nuancering geldt ook dat het niet erg waarschijnlijk is dat alle risico's zich in één keer voordoen.

In maart 2020 is een advies over een indicator en signaleringswaarde voor het detecteren van eventueel bovenmatig publiek eigen vermogen gegeven. Dit advies is geschreven naar aanleiding van vragen over de rapportage "Financiële staat van het onderwijs 2017". In het advies is een rekenmethode ontwikkeld voor de bepaling van bovengenoemde indicator en signaleringswaarde. Dit advies is medio juni 2020 aan de tweede kamer aangeboden en de aanbevelingen zijn overgenomen.

De rekenmethode bestaat uit 3 onderdelen:

- De helft van de aanschafwaarde van de gebouwen maal 1,27 (= de gebouwkostenindex van de afgelopen 15 jaar);
- Boekwaarde resterende materiële vaste activa;
- Omvangafhankelijke rekenfactor: 0,05 * totale baten.

De uitwerking voor L&E, op basis van de jaarrekening 2019, is als volgt:

	Bedrag
Gebouwen	1.038.000
Materiele vaste activa	2.795.000
Baten	1.211.000
	<hr/>
Totaal	5.044.000
	<hr/>
Publiek Eigen vermogen dec 2019	8.982.158
	<hr/>
Teveel	<u>3.938.158</u>
	<hr/>
Ratio EV	1,78

Het publieke eigen vermogen ultimo 2019 is €8.982.1588 en is dus hoger dan de signaleringswaarde.

De ratio eigen vermogen (publiek eigen vermogen/normatief eigen vermogen) is 1,8. De norm is 1. De conclusie is dat ons eigen vermogen fors hoger dan de norm is. Overigens zijn onze risico's ingeschat op € 7,9 miljoen.

Als het eigen vermogen groter is dan de signaleringswaarde, kan het bovenmatig zijn. Is dit het geval dan kan dit een startpunt zijn voor de inspectie om het gesprek aan te gaan met het betreffende bestuur. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden. De inspectie gaat de signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatigheid. Als een bestuur een goede onderbouwing heeft voor de hogere reserve, kijkt de inspectie of en hoe het geld uiteindelijk wordt besteed. De inspectie zal de komende jaren in ieder geval 5% van de besturen monitoren die met hun eigen vermogen boven de signaleringswaarde zitten.

In het jaarverslag van 2020 zal ons schoolbestuur zich voor het eerst op deze wijze moeten verantwoorden over de hoogte van het eigen vermogen aan de hand van deze signaleringswaarde.

In ons financieel beleidsplan worden er meerdere kengetallen (weerstandsvermogen, kapitalisatiefactor) gebruikt die een oordeel vormen over de hoogte en toereikendheid van de reserves. In 2021 zal het financieel beleidsplan aangepast moeten worden aan bovengenoemde regels en eenduidigheid van de streefcijfers.

Als conclusie is te trekken dat het eigen vermogen van voldoende omvang is om de ingeschatte risico's te dekken. De continuïteit van de organisatie is daardoor gewaarborgd. Ook de kengetallen onderbouwen deze conclusie. Ook blijft er nog ruimte over om investeringen ten laste van het eigen vermogen te doen.

In het kader van de continuïteit worden nog de volgende onderwerpen onder uw aandacht gebracht.

Huisvestingsbeleid

Het huisvestingsbeleid is vooral gericht op efficiënter onderhoud en het terugdringen van de onderhouds- en energiekosten. Deels realiseren wij dit door te participeren in de ontwikkeling van nieuwbouw (brede scholen) en het realiseren van fusie/ samenwerkingscholen. Deels door insourcing en daarmee huisvesting in eigen beheer (met softwarematige ondersteuning) te nemen. Op dit moment beraden wij ons op de meest ideale vorm van huisvestingsbeheer, vandaar dat wij tijdelijke externe inhuur hebben zodat wij ons nu niet vast te leggen door insourcing.

Kwaliteitszorg

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het beleidsvoerend vermogen van de scholen. Bovendien is de beginsituatie van beide beleidsspeerpunten, zoals de professionele cultuur in beeld gebracht. De koers is duidelijk, de focus is scherp. Dit zal het vliegwiel zijn en blijven voor verdere schoolontwikkeling en een belangrijke actor in het bestendigen van kwaliteit. De organisatie kenmerkt zich door te willen leren en verbeteren, heeft ook inzicht in de te verbeteren punten en verlangt naar de ruimte om meer eigen verantwoordelijkheid te dragen.

We zien veel deskundigheid, inzet en betrokkenheid bij de medewerkers van Lauwers en Eems; al met al een uitstekend uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van ons onderwijs.

6. Bestuursbesluit

De directeur-bestuurder heeft in de vergadering van 24 november 2020 het voornemen uitgesproken om het jaarplan en de begroting 2021 voor het Primair Onderwijs vast te stellen.

De toezichthoudende bestuursleden van Schoolbestuur L&E hebben het jaarplan en de begroting 2021 Primair Onderwijs goedgekeurd in de vergadering van 24 november 2020.

Namens de toezichthoudende bestuursleden,

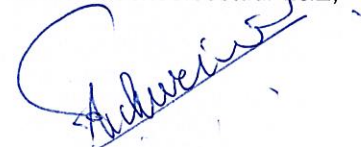
Mew. M.D. van Herwijnen
Voorzitter

W.R. Duursema
lid auditcommissie

De directeur-bestuurder heeft het jaarplan en de begroting 2021 voor het Primair Onderwijs vastgesteld in de vergadering van 24 november 2020.

Namens Schoolbestuur L&E,

Drs. A. Fickweiler
Directeur-bestuurder